

מונחים א':

כיבוד הורים

אחים לנפש
יחד מחברים עולמות

נפש יהודי
NEFESH YEHUDI
בונים עתיד מחבר

OLAMI

אחים
לשיח
כרטיסי שיח
בעקבות
הערכים היהודיים
המשותפים לכולנו

בתורה יש שני ציוויים על היחס בין האדם להוריו:

"כבד את אביך ואת אמך"

"איש אמו ואביו תיראו"

מה ההבדל בין כיבוד למורא?
ואיך מיישמים את זה?

...תנוח'ים

הביאו דוגמה לכיבוד ומורא

כיבוד או מורא

התלמוד מתייחס לשאלה מה ההבדל בין כיבוד למורא וכך הוא כותב:

“איזהו מורא, ואיזהו כיבוד?

מורא - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו [=לא מוכיח להוריו, שטעו בהבנתם].

ולא מכריעו [=לא אומר להוריו שדעתם נכונה, הם לא צריכים את האישור שלו].

כיבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא”.

(תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לא)

כלומר התלמוד מסביר שהמצווה לירא מן ההורים פירושה להתנהג אליהם בכבוד, לנהוג בהם גינותי כבוד (כמובן לא בצורה שתראה מגוחכת), ולקבד ולקבל את שיקול דעתם.

הציווי על כיבוד אב ואם, כולל דאגה למחסור הפיזי אבל לא רק למחסור הפיזי אלא בעיקר לעשות את רצונם ולגרום להם לקורת רוח. בהמשך התלמוד מחדד שאדם הממלא את צרכיהם הפיזיים של הוריו, אך תוך כדי זה גורם להם לעוגמת נפש לא נחשב שכיבד אותם.

...pinnien

ההורים לפני הכל - כיצד ניתן
לשמור על דיסטנס מחד ולחוש
קורבה גדולה כל כך מאידך?

לכבוד פירושו לדאוג שיהיה להם טוב

הכבוד להורים צריך לבוא לידי ביטוי במילוי רצונותיהם הגשמיים, כשהדגש הוא על ההרגשה הטובה והמכבדת שנותן להם, ואפילו במקרים שנאלץ להעבידם.

"במעשה כיצד, חייב לכבדם בגופו ובממונו להאכילם להשקותם להלבישם ולעשות כל

צרכיהם... וכל מה שיתן להם, יהיה בסבר פנים יפות. שאפילו מאכילם בכל יום פטומות (=בשר משובח) והראה להם פנים זועפות, נענש עליהם. וכן להיפך, אפילו מטחינם ברחיים (=נותן להם לטחון ברחיים) וכוונתו לטובה וכדי שינצלו אבותיו מדבר קשה מזה, ומדבר פיוסים על לבם ומראה להם שכוונתו לטובה ושאי אפשר לו לפרנסם בענין אחר, עד שיתרצה לטחון, נוחל העולם הבא."

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

...נחונים

מה נכון לעשות כדי לתת תחושה טובה לאחרים?

אבא, אמא, אני סומך עליכם

**מורא פירושו לתת משקל מיוחד
לשקול דעתו, לחכמתו ולהבנתו של
אביו.**

"איזהו מורא, לא יסתור את דבריו. ואם אביו חולק עם
אחר בין בדבר הלכה בין בשאר ענינים, לא רק שלא
יאמר נראין דברי פלוני, דאם כן סותר דבריו, וכל שכן
שלא יאמר אין האמת כדברך, אלא אפילו אם נראין לו
דברי אביו, לא יאמר בפניו נראין דברי אבא שזה זלזול
באביו, שמראה שדעתו מכרעת יותר מדעת אביו, אלא
אם יש לו תשובה לדברי החולק, ישיב לו".
(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

An illustration of a baby's face and hands. The baby has large, expressive eyes and is looking towards the viewer. Two hands are visible, one on the left and one on the right, gently holding the baby. The style is a soft, painterly illustration with a warm color palette of oranges, yellows, and browns. A semi-transparent orange speech bubble is overlaid on the baby's face.

...pinnien

מה נכון לעשות בזמן של חילוקי
דעות עם ההורים?

כיבוד הורים = החזר חוב?

לפעמים נוצר מתח בין ההורים לבנים, הבנים מרגישים שכיבוד הורים הוא אילוץ, סוג של פריעת חוב מוסרי, על כך שהם גדלו אوتנו.

אך יש מקרים גרועים יותר בהם הבן מרגיש שההורים לא התנהגו איתו נכון כך שלתפיסתו אין לו שום חובה לכבד את ההורים.

בואו נבדוק: האם אכן כיבוד הורים הוא סוג של פריעת חוב מוסרית?

קראו את הקטע הבא מהתלמוד הירושלמי, נסו להביא ממנו הוכחה לשאלה זו.

”אמו של רבי טרפון ירדה לטייל לתוך חצרה בשבת והלך רבי טרפון והניח שתי ידיו תחת כפות רגליה והיתה מוהלכת עליהם עד שהגיעה למיטתה פעם אחת חלה רבי טרפון ונכנסו חכמים לבקרו ואמרה להם התפללו על טרפון בני שהוא נוהג בי בכבוד יותר מדאי אמרו לה מה עשה לך יותר מדאי וספרה להם אותו מעשה, אמרו לה אפילו הוא עושה כן אלפים (=אם יעשה יותר מפי אלף ממה שעשה עכשיו) עדיין לא הגיע לחצי כבוד שאמרה תורה.”

...ניחן

אם כיבוד הורים הוא רק חוב,
למה התלמוד קובע קביעה
נחרצת שאף אם יעשה פי כמה
וכמה ממה שעשה עד עכשיו לא
יפרע את חובו להורים?

להיות שותף של אלוקים

"כאשר צייתך
בכבודי כן אנכי מצוך
בכבוד המשתתף
עימי ביצירתך"
(רמב"ן שמות פרשת
יתרו פרק כ פסוק יב)

"שלשה שותפין הן באדם:
הקדוש ברוך הוא, ואביו,
ואמו, בזמן שאדם מכבד
את אביו ואת אמו, אמר
הקדוש ברוך הוא: מעלה
אני עליהם כאילו דרתי
ביניהם וכבדוני."
(תלמוד בבלי מסכת קידושין
דף ל עמוד ב)

כלומר: כיבוד אב ואם נובע מכך שהקב"ה מצווה
עלינו לכבד את ההורים כיוון שהם יצרו אותנו.

...pinnien

מהי המשמעות של הבאת חיים
לעולם? כיצד עלינו להתייחס
לאלה שהיו שותפים בהבאתנו
לעולם?

ה' חנן לאדם את החיים,
אבל במה היו נחשבים החיים ההם
לו לא נלוו אל החיים אנשים כאלה,
שהמה מגן ומחסה בעדם,
אנשים אשר יחזיקו ויכלכלו את החיים,
ויכוננו ויכשירו אותם אל מעלתם
להיות ולחיות כפי רצון הנותן את החיים?
האם לא נדעכו ולא הועמו החיים
בעודם באבם בבלי הורים,
אשר רק המה יקבלו עליהם בנפש חפצה,
לדאוג למענם?
הן מי יחזיק ויכלכל את גוף האדם הרך ועול הימים?
מי יפתח ויכשיר את רוחו?
מי יושיט לו את החוליא משרשרת מסורת קדומים
ע"י השפה, הנסיון והדעת –
השרשרת אשר חוליותיה הלא הנה שנות מאות?
מי יובילהו אל המבוע,
אל המקור של התגלות ה';
גם להיות עד נאמן בעד המתנה הנתונה מה'
והמסור ומקובל מראש מקדמת דנא... (חורב)

לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנַתָּן לוֹ אֱלֹהִים
וְנָתַנּוּ לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ
לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנַתָּנוּ לוֹ קוֹמָתוֹ וְאַפְּן חִיּוּכּוֹ
וְנָתַן לוֹ הָאָרִיג
לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנַתָּנוּ לוֹ הַהָרִים
וְנָתַנּוּ לוֹ כְּתָלָיו
לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנַתָּנוּ לוֹ הַמְּזֻלוֹת
וְנָתַנּוּ לוֹ שִׁכְנָיו
לְכֹל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנַתָּנוּ לוֹ חֲטָאָיו

אריסוק
אחים אנפש
סרקו

אכניסה לאתר
<https://achimlanefesh.org.il>

חבר אהב
האחר

OLAMI

